

Jeugdagenda

Noordenveld

2008-2010

Mei 2008

Deze Jeugdagenda is tot stand gekomen in samenwerking met de stuurgroep jeugd (ketenpartners). In de stuurgroep jeugd zijn vertegenwoordigd: Maatschappelijk Werk Noordermaat, Stichting Welzijn in Noordenveld, Basisonderwijs, Icare, GGD, Kinderopvang, Peuterspeelzalen, Politie, Voortgezet Onderwijs, Gemeente.

INHOUDSOPGAVE

1 JEUGDAGENDA	3
1.1 Inleiding	3
1.2 Totstandkoming jeugdagenda	3
1.3 Werkwijze	4
1.4 Leeswijzer	4
2 .INTEGRAAL JEUGDBELEID	5
2.1 Waarom integraal jeugdbeleid?	5
2.2 Doelstelling integraal jeugdbeleid	5
3 REGIE JEUGDBELEID	7
3.1 Bestuurlijke regie	7
3.2 Beleidsregie	7
3.3 Ketenregie	8
3.4 Betrekken jongeren bij het jeugdbeleid	8
4. PROGRAMMA'S 2008-2010.....	9
4.1 Programma's	9
4.2 Aanpak	11
Bijlage 1: Jeugd in Noordenveld.....	13
Bijlage 2: Landelijke ontwikkelingen	14
Bijlage 3: Jeugdelden.....	17

1 JEUGDAGENDA

1.1 Inleiding

Op de beleidsterreinen onderwijs, jeugd en zorg vinden de afgelopen periode veel ontwikkelingen plaats die van invloed zijn op het door de gemeente te voeren jeugdbeleid. Nieuwe wet- en regelgeving, zoals de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Wet op de Jeugdzorg, het Elektronisch Kinddossier (EKD) binnen de jeugdgezondheidszorg en de Wet op het Onderwijsachterstandenbeleid, zijn hier voorbeelden van (bijlage 1 bevat een nadere toelichting op de wet en regelgeving beleidsterrein jeugd). Ook de uitkomsten van de "Operatie Jong"¹ zijn van grote invloed. Belangrijkste uitgangspunt genoemd in de adviezen van de "Operatie Jong" voor beleidsontwikkeling is het centraal stellen van het kind. Daarnaast krijgen gemeenten veel meer dan voorheen een regierol toebedeeld om een sluitende keten te realiseren.

Verder heeft elke gemeente de opdracht van de minister van Jeugd en Gezin om in elke gemeente een Centrum voor Jeugd en Gezin te ontwikkelen.

De hiervoor beschreven ontwikkelingen zorgen voor veranderingen in de bestuurlijke verhoudingen tussen Rijk, gemeenten, en partners in het maatschappelijk middenveld (onderwijs, jeugdzorg etc.). Door de nieuwe wetgeving vindt er een verschuiving plaats in de verantwoordelijkheden van Rijk, gemeenten en scholen. Zo gaat een groot deel van het gemeentelijk (onderwijs)budget (en de daarbij behorende verantwoordelijkheid) rechtstreeks naar het onderwijs.

Het jeugdbeleid zal de komende jaren verder worden uitgebouwd. Met het beleid dat ontwikkeld (en uitgevoerd) is onder de noemer "De jeugd heeft de toekomst" is daarvoor een stevige basis gelegd. Het is nu zaak om de reeds behaalde successen te borgen en verder uit te bouwen, in te spelen op zaken die nog onvoldoende zijn opgepakt/uitgewerkt en daarnaast in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. De gemeente staat hierdoor voor de uitdaging om binnen de nieuwe verhoudingen samen met de ketenpartners (= stuurgroep jeugd) te zorgen voor een sterke sociale infrastructuur. De veranderende context heeft er mede toe bijgedragen dat de gemeente Noordenveld de verdere ontwikkeling van het reeds ingezette jeugdbeleid op een andere manier wil aanpakken.

1.2 Totstandkoming jeugdagenda

In de periode 2002-2006 is met het beleid "De jeugd heeft de toekomst" een stevige basis gelegd op het beleidsterrein jeugd. Met de jeugdagenda 2008-2010 wordt een vervolg gegeven aan dit reeds ingezette jeugdbeleid. Uit de slotbijeenkomst in het kader van "De jeugd heeft de toekomst" en een inventarisatieronde die gehouden is onder alle ketenpartners (vertegenwoordigers stuurgroep jeugd en de schoolbesturen), blijkt dat de ketenpartners graag de samenwerking en afstemming die de afgelopen jaren is opgebouwd verder willen versterken.

---

¹ De "Operatie Jong" is een samenwerkingsverband Operatie Jong is een samenwerkingsverband van de ministeries van VWS, OCW, Justitie, SZW en BZK, VROM en Financiën. Operatie Jong wil samenhang in het jeugdbeleid versterken en samenwerking tussen Rijk, medeoverheden en partners verbeteren. Met maar een doel: een sterk en resultaatgericht jeugdbeleid.

In overleg met de ketenpartners is geconstateerd dat bij een verdere verdieping van het jeugdbeleid het noodzakelijk is om prioriteiten te gaan stellen. Met de stuurgroep is bepaald dat het noodzakelijk is om een realistisch ambitieniveau te formuleren met daarbij doelstellingen die gehaald kunnen worden binnen de randvoorwaarden die er zijn (tijd, geld, etc). Een te hoog ambitieniveau zorgt ervoor dat de intenties goed zijn, maar dat het te vaak bij intenties blijft. Dit heeft ertoe geleid dat de stuurgroep ervoor heeft gekozen om via vier programmalijnen een verdere verdieping van het huidige jeugdbeleid te gaan realiseren, waarbij onderwijs en jeugd(zorg)beleid geïntegreerd worden tot een integraal jeugdbeleid. Dit heeft tot gevolg dat er geen aparte educatieve agenda² wordt opgesteld, de educatieve agenda is ingebed in de integrale aanpak van het jeugdbeleid.

1.3 Werkwijze

Waar de afgelopen jaren de beleidskaders met name werden ontwikkeld en uitgewerkt door de gemeente alvorens te worden voorgelegd aan de stuurgroep jeugd, college van B&W en de gemeenteraad gaat de nieuwe structuur uit van het samen met de ketenpartners ontwikkelen van de beleidskaders en de daarbij behorende uitvoeringsprogramma's. Dit houdt concreet in dat er op deze jeugdagenda geen integrale "beleidsnota jeugd" volgt. De vier programmalijnen worden nader uitgewerkt in samenwerking met de ketenpartners in verschillende (deel)notities en uitvoeringsprogramma's. Deze jeugdagenda geeft weer hoe de gemeente en de ketenpartners hier vorm aan willen geven. Voorop staat dat dit proces om een duidelijke regierol van de gemeente en een herijking van bestaande overlegstructuren vraagt. Daarover meer in de volgende hoofdstukken.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt nader ingegaan op wat integraal jeugdbeleid is en de doelstelling ervan. Hoofdstuk 3 gaat in op de regiefunctie die de gemeente Noordenveld daarbij inneemt en hoofdstuk 4 gaat in op de doelstellingen en de verdere uitwerking van de doelstellingen in een viertal programma's.

---

² In een lokale educatieve agenda spreken schoolbesturen, gemeente en eventuele overige partners op lokaal niveau af op welke domeinen wordt samengewerkt en hoe verantwoordelijkheden worden verdeeld.

2 INTEGRAAL JEUGDBELEID

2.1 Waarom integraal jeugdbeleid?

Jeugdigen groeien niet op één plaats op. Het leven van jeugdigen speelt zich op veel verschillende plaatsen af (daarbij valt te denken aan bijvoorbeeld de peuterspeelzaal, kinderopvang, school, en sportverenigingen). Daarom richt het jeugdbeleid zich niet alleen op één terrein, maar probeert verbindingen te leggen tussen de verschillende terreinen. Doordat er sprake is van een breed veld met verschillende terreinen zijn er ook veel organisaties betrokken bij het jeugdbeleid. De centrale opdracht is om samenhang te brengen in de voorzieningen en ontwikkelingen die de jeugd aangaan. Omdat het onderwijs en het jeugd(zorg)beleid steeds meer met elkaar verweven raken vormt het onderwijsbeleid een belangrijk onderdeel van het integrale jeugdbeleid binnen Noordenveld. Er wordt daarom in deze notitie niet gesproken over onderwijs jeugdbeleid, maar over integraal jeugdbeleid.

Binnen integraal jeugdbeleid is er aandacht voor:

- Preventieve, algemene, curatieve en repressieve aspecten van het jeugdbeleid; *(Preventieve aspecten richten zich op het voorkomen van problemen bij jeugdigen. Algemene aspecten zijn voorzieningen die zich niet specifiek richten op het voorkomen van problemen, maar op het bevorderen van het welzijn van de jeugd (bijv. vrijetijdsbesteding). Voorbeelden van repressieve aspecten zijn het aanpakken van overlast en vernielingen.)*
- Samenhang tussen de verschillende deelonderwerpen en aanverwante beleidsterreinen;
- De hele levensloop van jeugdigen;
- Het betrekken van ketenpartners inclusief de doelgroep zelf.

De gemeente Noordenveld kiest ervoor om de nadruk van het beleid te leggen op preventie en een integrale ketenaanpak.

2.2 Doelstelling integraal jeugdbeleid

De algemene doelstelling van het integraal jeugdbeleid van de gemeente Noordenveld is als volgt:

Optimale ontwikkelingskansen bieden zodat jeugdigen (0-23 jaar) in Noordenveld zich kunnen ontwikkelen tot gezonde zelfstandige burgers die volwaardig deelnemen aan de samenleving.

Om dit te kunnen realiseren zijn de volgende uitgangspunten/voorwaarden geformuleerd:

- Het kind staat centraal: de ontwikkelingslijn van het kind is leidend;
- Nadruk op preventie: enerzijds problemen proberen te voorkomen anderzijds zo vroeg mogelijk bij huis problemen signaleren in de ontwikkeling van het kind en de daarbij behorende hulpverlening zo snel mogelijk inzetten zo dicht mogelijk bij huis;
- Doelgroep is alle jeugd van Noordenveld van 0-23 jaar, het beleid richt zich daarnaast ook op hun ouders/verzorgers;
- Het onderwijs speelt een belangrijke rol bij het realiseren van de centrale doelstelling;

- Integraal beleid wordt ontwikkeld in samenwerking met de ketenpartners, vertegenwoordigd in de stuurgroep jeugd;
- De gemeente vervult een duidelijk regierol;
- De lokale educatieve agenda wordt geïntegreerd in het integraal jeugdbeleid.

De algemene doelstelling is op basis van de input van de ketenpartners vertaald in hoofddoelen. Op basis van de hoofddoelen zijn een viertal programma's geselecteerd, daarover meer in hoofdstuk 4. Eerst wordt in hoofdstuk 3 nader ingegaan op regie in integraal jeugdbeleid.

3 REGIE JEUGDBELEID

Al eerder is aangegeven dat vanwege de verschillende terreinen waarop het jeugdbeleid betrekking heeft er sprake is van veel partijen en organisaties. Het is primair de taak van de gemeente om ervoor te zorgen dat er duidelijke en heldere afspraken worden gemaakt zodat de doelen van het jeugdbeleid gerealiseerd (kunnen) worden. Door de verschillende acties van verschillende instellingen op elkaar af te stemmen moet voorkomen worden dat jeugdigen tussen wal en schip raken. Naast de brede beleidsterreinen vragen recente ontwikkelingen in het jeugdbeleid, zoals de Centra voor Jeugd en Gezin en de wijzigingen in het onderwijsbeleid (decentralisatie), om een duidelijke regierol van de gemeente.

De regierol van de gemeente wordt op meerdere niveaus vorm gegeven:

- Bestuurlijke regie
- Beleidsregie
- Regie op het niveau van de instellingen (ketenregie)

(bron: Lokaal Jeugdbeleid, SGBO, onderzoeks- en adviesbureau van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, 2007)

3.1 Bestuurlijke regie

Op bestuurlijk niveau heeft de portefeuillehouder Jeugd en Onderwijs de taak om medestanders te zoeken onder de bestuurders. Dit is nodig bij de start van de samenwerking, maar ook in de daaropvolgende periode - het is een continue activiteit. Het gaat erom partijen te binden aan een gezamenlijke ambitie. Als het gaat om de samenwerking, de manier waarop doelen bereikt worden en de bijdrage die elke partij gaat leveren. Het is de kunst van de bestuurlijke regisseur om de partijen tot een bijdrage te verleiden.

De stuurgroep jeugd is een overlegstructuur waarin de portefeuillehouder van Jeugd en Onderwijs en belangrijke spelers vanuit het veld zijn vertegenwoordigd (kinderopvang, peuterspeelzalen, basisonderwijs, voortgezet onderwijs, stichting Welzijn in Noordenveld, Maatschappelijk Werk Noordermaat, Icare, GGD, politie en de gemeente). Op het bestuurlijk niveau worden door de portefeuillehouder jeugd en onderwijs samen met de stuurgroep de richting en doelen van het jeugdbeleid vastgelegd.

De partijen ontwikkelen gezamenlijk het jeugdbeleid en verbinden zich in de daarin opgenomen uitvoering. Het creëren van een gezamenlijk draagvlak is een belangrijk resultaat van deze overlegstructuur. De stuurgroep bewaakt de beleidsafspraken, voortgang en het proces. De stuurgroep heeft de afgelopen jaren een belangrijke impuls gegeven aan de al ingezette ontwikkelingen op het jeugdbeleid (zoals de ontwikkeling van het Jeugdpunt Noordenveld CJG). Daarnaast hebben de ketenpartners een belangrijke bijdrage geleverd aan de afstemming en uitwisseling van informatie en werkzaamheden van de betrokken organisaties.

3.2 Beleidsregie

Regie op beleidsniveau heeft betrekking op de taken van de beleidsambtenaar. Op dit niveau moeten optimale condities voor (keten)samenwerking worden gecreëerd. Om breed draagvlak te krijgen voor gemeentelijke doelen en voor een efficiënte uitvoering is een actieve houding van de gemeente nodig, in de vorm van:

- Verzamelen en vooral delen van informatie over de lokale situatie rond de jeugd en bestaande voorzieningen;

- Instellingen bewust maken van maatschappelijke urgentie van specifieke onderwerpen;
- Initiëren van nieuwe plannen en maatregelen;
- Het opzetten en versterken van overlegstructuren met en tussen uitvoerende organisaties;
- Het stimuleren en faciliteren van samenwerking en informatie-uitwisseling tussen organisaties.

Deze taken zijn belegd bij de coördinator jeugdbeleid. De coördinator is verantwoordelijk voor het bewaken van het proces en voortgang van het jeugdbeleid. Daarnaast wordt de beleidsregie vormgegeven door de ambtelijk projectgroep jeugd. De projectgroep jeugd bestaat uit de beleidsambtenaren van de vakgroep Welzijn, Onderwijs en Sport. Het doel van deze projectgroep is integrale afstemming te realiseren binnen het integrale jeugdbeleid. De projectgroep zal indien de onderwerpen daartoe aanleiding geven ook contact zoeken met beleidsambtenaren van andere afdelingen.

3.3 Ketenregie

Bij ketenregie gaat het erom dat de instellingen zo met elkaar samenwerken, dat ze een keten vormen, zodat kind, jongere of het gezin een sluitend en volledig hulpaanbod krijgt. Een keten wordt gevormd vanuit een gemeenschappelijk belang: het belang van het kind. Ketenregie is het niveau van de uitvoerende instellingen. Het is de taak van de gemeente om ervoor te zorgen dat de instellingen zo samenwerken dat een sluitend en volledig hulpaanbod wordt gerealiseerd. Zodat wordt voorkomen dat kinderen tussen wal en schip raken.

3.4 Betrekken jeugdigen bij het jeugdbeleid

Binnen de gemeente Noordenveld is er een jeugdplatform. Het jeugdplatform wordt ondersteund vanuit Stichting Welzijn in Noordenveld. Het jeugdplatform wordt betrokken bij het gemeentelijk jeugdbeleid. Daarnaast kan het platform gevraagd en ongevraagd advies geven aan de gemeente over zaken die jeugdigen aangaan. Er vindt structureel overleg plaats met het jeugdplatform. Samen met het platform zal worden gekeken hoe een bijdrage kan worden geleverd aan de programmalijnen die geformuleerd zijn in deze jeugdagenda. Daarnaast zal de komende periode specifiek aandacht worden besteed aan de representativiteit van het jeugdplatform. Tot op heden bestaat het jeugdplatform uit jeugd vanuit maar een paar kernen uit Noordenveld. Werving door het platform zal hier verandering in moeten brengen.

4. PROGRAMMA'S 2008-2010

4.1 Programma's

SGBO heeft vijf velden gedefinieerd waaruit het gemeentelijk jeugdbeleid dient te bestaan, gebaseerd op de aanbevelingen vanuit "Operatie Jong". Het gaat daarbij om de velden:

- Opvang, educatie en werk
- Ontwikkelen, opvoeden en beschermen
- Gezondheid van de jeugd
- Vrijtijdsbesteding
- Jeugd en veiligheid

(In bijlage 3 zijn voor elk veld een aantal thema's opgenomen om een beeld te geven wat er onder de velden valt.)

De algemene doelstelling is vervolgens vertaald in een aantal hoofddoelen per veld. Deze zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 1: Doelstellingen integraal jeugdbeleid

Algemene doelstelling

Hoofddoelen

Ontwikkelen, opvoeden en beschermen

- Sluitende aanpak: Vroegtijdig signaleren en aanpakken van opvoedings- en opgroei problemen bij jeugd en ouders waardoor er geen jeugdigen tussen wal en schip raken.

Opvang, educatie en werk

- Scholen als spil in wijk of dorp:
  - Het voorzien in en het handhaven van adequate (en op de onderwijsbehoefte afgestemde) huisvesting voor primair-, speciaal- en voortgezet onderwijs.
  - Scholen in kleine kernen behouden.
  - Sociale samenhang verbeteren door (daar waar mogelijk) multifunctioneel gebruik van onderwijsvoorzieningen te stimuleren.
- Goede start: Realiseren van brede taalontwikkeling en doorgaande ontwikkelingslijn 0-6 jarigen.
- Goede schoolloopbaan voor iedereen: zoveel mogelijk leerlingen hebben een doorlopende schoolloopbaan.
- Iedereen aan de slag: jongeren behalen een startkwalificatie, werken of volgen een traject naar opleiding of werk.

Vrijtijdsbesteding

- Bevorderen participatie en vrijetijdsbesteding: door actieve deelname aan sociaal-culturele activiteiten, sportieve en recreatieve activiteiten, kunst en cultuur te stimuleren en het bieden van gelegenheid om leeftijdsgenoten te ontmoeten.

Gezondheid Jeugd Veiligheid

- Jeugdigen groeien gezond en veilig op.

Zoals in de inleiding al is aangegeven wordt ervoor gekozen om door middel van het kiezen van een viertal programmalijnen een prioritering aan te brengen binnen de hoofddoelstellingen. De vier centrale programmalijnen zijn in onderstaande tabel opgenomen daarbij is tevens een eerste aanzet opgenomen voor de uitwerkingsrichtingen (komen voort uit de gehouden inventarisatieronde met de ketenpartners).

Tabel 2: Programma's integraal jeugdbeleid 2008-2010

	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Info en advies ▶ Verbeteren signalering en toeleiding ▶ Verbeteren licht pedagogische hulpverlening ▶ Verbeteren zorgcoördinatie ▶ Doorontwikkelen van het Jeugdpunt Noordenveld naar Centrum Jeugd en Gezin
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Aanbieden van voor- en voerschoolse voorzieningen ▶ Verbeteren doorlopende leerlijnen ▶ Sluitende aanpak van hulpverlening op lokaal niveau
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Het verbeteren en stroomlijnen van een sluitende registratie primair onderwijs-voortgezet onderwijs ▶ Verbeteren koppeling zorgstructuur onderwijs-Jeugdpunt Noordenveld (CJG) ▶ Verbeteren doorlopende leerlijnen primair onderwijs-voortgezet onderwijs ▶ Sluitende aanpak van hulpverlening op lokaal niveau
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Het bestrijden van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten ▶ Sluitende aanpak: werkleerplicht ▶ Verbeteren aansluiting onderwijs–arbeidsmarkt ▶ Sluitende aanpak van hulpverlening op lokaal niveau

Leggen we de vier programmalijnen naast de door SGBO gedefinieerde jeugdvelden, dan blijkt dat de nadruk zal liggen op de velden “opvang, educatie en werk” en “ontwikkelen, opvoeden en beschermen”.

Voor de overige velden geldt vooral een voortzetting van bestaand beleid. Te denken valt bijvoorbeeld aan het bevorderen van participatie en vrijetijdsbesteding door activiteiten van de welzijnsorganisatie op dat gebied te subsidiëren. Een ander voorbeeld is het Buurt, Onderwijs, Sport project. De maatregelen en activiteiten die binnen die drie velden worden uitgevoerd moeten worden gezien als flankerend beleid voor de voorstellen die in het kader

van de vier programmalijnen worden gedaan. Zo vormt jeugd een belangrijk aandachtsveld binnen de volgende beleidsterreinen:

- Sportbeleid
- Accommodatiebeleid
- Gezondheidsbeleid

4.2 Aanpak

Voor iedere programmalijn wordt minimaal één werkgroep ingesteld. In de stuurgroep wordt bepaald welke organisaties in welke werkgroep vertegenwoordigd dienen te zijn. Namens de organisaties wordt voor de werkgroepen een functionaris afgevaardigd voor de werkgroep. Elke werkgroep heeft een programmaleider/coördinator, dit hoeft niet perse een gemeenteambtenaar te zijn, maar kan ook een van de deelnemende professionals zijn. De programmaleider/coördinator zorgt ervoor dat iedere werkgroep een uitvoeringsprogramma opstelt waarin de betreffende programmalijn nader uitgewerkt is. Dit uitvoeringsprogramma dient minimaal te bevatten:

- Vertaling van de programmalijn in concrete doelstellingen t/m 2010;
- Vertaling doelstellingen (op basis van hoogste prioriteit) in concrete activiteiten;
- Op basis van de geformuleerde acties een planning. Per actie moet duidelijk zijn wie waarvoor verantwoordelijk is, en hoe de actie wordt uitgevoerd;
- Financiële paragraaf.

De opgestelde uitvoeringsprogramma's worden aan het college van B&W en gemeenteraad ter besluitvorming aangeboden. Bij de concrete uitwerking van de uitvoeringsprogramma's wordt minimaal halfjaarlijks de voortgang teruggekoppeld aan de stuurgroep jeugd. Jaarlijks zal in het jaarverslag aan de raad worden gerapporteerd over de voortgang van de resultaten op de verschillende programmalijnen.

Voor programmalijn 1, *Sluitende aanpak lokaal niveau*, is al een uitvoeringsprogramma opgesteld, dit betreft het Bedrijfsplan Jeugdpunt/CJG Noordenveld, van Intentie naar resultaat". Het bedrijfsplan gaat in op de beleidsmatige onderbouwingen en financiële haalbaarheid, een beschrijving van de te leveren producten en diensten en een concreet actieplan met tijdspad. Medio 2007 hebben de ketenpartners zich aan het Bedrijfsplan verbonden en heeft de gemeenteraad van Noordenveld het plan geaccordeerd. De samenwerking in het Jeugdpunt/CJG is geformaliseerd met de ondertekening van een convenant door de gemeente en ketenpartners. In het Bedrijfsplan was opgenomen dat het jeugdpunt Noordenveld een meerwaarde moet (kunnen) hebben als het gaat om innovatieve kwaliteitontwikkelingen. Daarbij wordt gedacht aan nieuwe op de hulpvrager gerichte vormen van samenwerking en zorg- en dienstverlening als ook aan innovatie op beleids- en organisatieniveau. Daarom is er inmiddels een specifieke kwaliteitsontwikkelingsgroep geformeerd, waarin alle instellingen en organisaties actief zullen participeren en investeren. Bij (de start van) het kwaliteitsteam jeugdpunt/CJG zijn de volgende ketenpartners betrokken: ICARE, GGD, Noordermaat, Stichting WiN, Bureau Jeugdzorg en de coördinator van het Jeugdpunt/CJG Noordenveld. De resultaten zullen worden vertaald in het aanbod van het Jeugdpunt/CJG en desgewenst daarbuiten.

De ervaringen die tot op heden zijn opgedaan met de structuur zoals beschreven bij programmalijn 1 kunnen worden gebruikt voor de overige programma's.

Voor programmalijn 2 zal gebruik worden gemaakt van een maatwerktraject van Sardes. Sardes organiseert in opdracht van het ministerie van OCW een professionaliseringstraject voor de voor- en vroegschoolse educatie (VVE). In een lokaal maatwerktraject wordt het bestaande VVE beleid doorgelicht en de lijnen uitgezet voor toekomst. Dit wordt gezamenlijk gedaan door de managers van peuterspeelzalen, kinderdagverblijven, basisscholen en gemeente, onder begeleiding van een deskundig adviseur, die vanuit Vversterk beschikbaar wordt gesteld. Het gaat daarbij om vragen rond ambitie en kwaliteit. In de lokale educatieve agenda bijeenkomst van januari hebben onderwijs, kinderopvang, peuterspeelzalen aangegeven samen met de gemeente dit traject in te willen gaan. Hiermee is de basis voor de te vormen werkgroep gelegd. Inmiddels heeft aanmelding plaatsgevonden en is bekend dat het maatwerktraject is toegekend.

Voor programmalijn 3 zal nader moeten worden bepaald hoe de werkgroep eruit moet zien. Voor het onderdeel "het verbeteren doorlopende leerlijnen primair onderwijs-voortgezet onderwijs" van programmalijn 3 is reeds een werkgroep actief is. Uitgezocht moet worden in hoeverre het noodzakelijk is om naast deze werkgroep nog andere werkgroepen in te stellen.

Programmalijn 4, *Iedereen aan de slag: het begeleiden naar startkwalificatie en naar werk*, zal nadat een start is gemaakt met de andere programmalijnen worden opgepakt. Dit zal plaats moeten vinden door samen te werken met in ieder geval de ISD, CWI en UWV.

BIJLAGE 1: JEUGD IN NOORDENVELD

Doelgroep van het jeugdbeleid vormen alle jeugdigen in de gemeente Noordenveld van 0-23 jaar. Volgens de gegevens van het Centraal Bureau van de Statistiek (CBS) gaat het in totaal om 8180 jeugdigen (peildatum 1 januari 2007). Dat is 26,0% van de totale bevolking in Noordenveld. Landelijk vormt de jeugd van 0-23 jaar 27,7 % van de bevolking. In onderstaande tabel is de doelgroep van Noordenveld uitgesplitst naar vier verschillende leeftijdscategorieën.

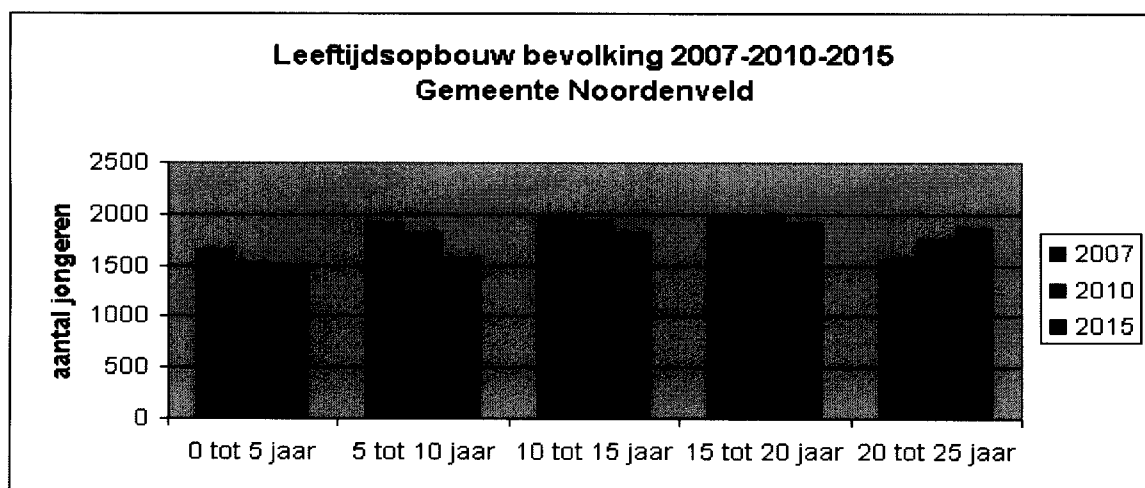
Tabel 3: Aantal jongeren gemeente Noordenveld

Leeftijd	Aantal jeugdigen	% van totale bevolking Noordenveld	
0 tot 4 jaar	1316	4,2	voorschoolse periode
4 tot 12 jaar	3111	9,9	basisschool periode
12 tot 18 jaar	2387	7,6	voortgezet onderwijs
18 tot 23 jaar	1366	4,3	vervolg onderwijs/werk
Totaal 0-23 jaar	8180	26,0	

Bron: CBS, aantallen per 01-01-2007

Prognose

Uit de prognose van het Centraal Bureau van de Statistiek voor de komende jaren valt af te lezen dat het aantal jeugdigen in de gemeente de komende jaren voor vrijwel alle leeftijdscategorieën af neemt. Het totaal aantal jeugdigen neemt tot 2015 met 4,4% af (op basis van grafiek 1, let op: de leeftijdscategorieën in de prognose lopen tot 25 jaar in plaats van 23 jaar).

Grafiek 1: bevolkingsopbouw gemeente Noordenveld 0-25 jaar

Het onderwijs jeugdbeleid is naast de jeugd van 0-23 jaar ook gericht op hun ouders/verzorgers.

BIJLAGE 2: LANDELIJKE ONTWIKKELINGEN

Bij het verder ontwikkelen van het onderwijs jeugdbeleid moet rekening worden gehouden met de relevante wet en regelgeving. Deze zijn bepalend voor de wijze waarop het jeugdbeleid kan worden vormgegeven. Belangrijke ontwikkelingen die een rol spelen binnen het jeugdbeleid zijn te relateren aan de invoering van de wet op de jeugdzorg, de wet kinderopvang, de wet maatschappelijke ondersteuning en de wet werk en bijstand. Daarnaast spelen de veranderingen op het terrein van het onderwijs een belangrijke rol. Hieronder wordt kort aangegeven welke wetten en landelijke regelingen van toepassing zijn op het gemeentelijke jeugdbeleid.

Wet Maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Om integraal jeugdbeleid te kunnen voeren moet aansluiting gezocht worden bij de Wmo. Doel van de Wmo is dat iedereen kan meedoen in de maatschappij. Sinds 1 januari 2007 is de Wmo van kracht. De welzijnswet, de Wet voorzieningen gehandicapten en de huishoudelijke verzorging uit de AWBZ zijn in de Wmo opgegaan. Alle gemeenten zijn met de Wmo verantwoordelijk voor een samenhangend beleid op de terreinen wonen, welzijn en zorg. De verantwoordelijkheden van de gemeente zijn in de Wmo vastgelegd in zogenaamde prestatievelden. Dit zijn de terreinen waarop de gemeente ondersteuning en zorg moeten organiseren. Een daarvan is het prestatieveld preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden. Dit prestatieveld heeft betrekking op de in de gemeente wonende jeugdigen- en in voorkomende gevallen hun ouders- bij wie sprake is van een verhoogd risico als het gaat om ontwikkelingsachterstand of uitval, maar voor wie zorg op grond van de Wet op de jeugdzorg niet nodig is dan wel voorkomen kan worden. Dit beleidsterrein geldt als aanvulling op in andere wetgeving, zoals de Wet collectieve preventie volksgezondheid (WCPV) en de Leerplichtwet, vastgelegde taken. Van gemeenten wordt verwacht dat ze expliciet aandacht besteden aan dit prestatieveld. Dat is in de memorie van toelichting vertaald in de vijf preventieve functies, welke afkomstig zijn uit de bestuurlijke afspraken die gemaakt zijn tussen de Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en het Rijk:

Informatie en advies

Informatie en advies verstrekken aan ouders, jeugdigen over opgroeien en opvoeden. Dit kan via internet en andere media, maar ook via fysieke punten zoals scholen, bibliotheken, opvoedwinkels, consultatiebureaus en jeugdinformatiepunten.

Signaleren van problemen

Bij de functie signalering gaat het om het vroegtijdig signaleren van problemen of beginnend crimineel gedrag kinderen en bij ouders (opvoedingsmacht). De organisaties die dagelijks met jeugdigen en ouders te maken hebben (vindplaatsen: zoals voorschoolse voorzieningen, scholen, jeugdgezondheidszorg), vervullen hierin een belangrijke rol. Onderlinge coördinatie tussen de signalerende instanties is nodig om trends te kunnen waarnemen en om afspraken te maken over toeleiding naar hulp.

Toeleiding tot het hulpaanbod

Het hulpaanbod voor jeugdigen en ouders moet inzichtelijk zijn voor hulpvragers en beroepskrachten, bijvoorbeeld in de vorm van een sociale kaart. Verder moeten beroepskrachten ouders en jeugdigen snel en juist verwijzen naar de juiste instelling. Deze functie heeft betrekking op het totale lokale en regionale hulpaanbod, zoals vroeg- en voorschoolse educatie, aanpak onderwijsachterstanden, algemeen maatschappelijk werk, Jeugdzorg en HALT-voorzieningen. Via casuïstiek-overleggen kan de verwijzing verbeterd worden.

Licht pedagogische hulpverlening

Bij licht pedagogische hulpverlening gaat het om het bieden van opvoedingsondersteuning aan ouders en gezinnen waar problemen zijn of dreigen te ontstaan, en om schoolmaatschappelijk werk. Hieronder vallen ook spreekuren voor de jeugdgezondheidszorg (consultatiebureaus en GGD) en persoonlijke begeleiding van leerlingen en coachingsprojecten.

Coördinatie van zorg

Coördinatie van zorg is aan de orde bij gezinnen die met meerdere hulpverleningsinstanties te maken hebben. Het betreft het afstemmen en zo mogelijk bundelen van zorg in het geval dat meerdere hulpsoorten nodig zijn om een jeugdige en/of gezin te ondersteunen. Deze afstemming kan bevorderd worden door bijvoorbeeld het opzetten van een centraal meld- en coördinatiepunt of door een casemanager die per gezin de hulp kan coördineren.

Het jeugdbeleid behelst meer dan alleen het preventief jeugdbeleid zoals beschreven staat in prestatieveld 2 van de Wmo. De prestatievelden over leefbaarheid, mantelzorg en voorzieningen voor mensen met een beperking zijn ook relevant voor jeugdigen.

Wet collectieve preventie volksgezondheid

De gemeentelijke verantwoordelijkheid voor de jeugdgezondheidszorg is vastgelegd in de Wet Collectieve preventie volksgezondheid. Vanaf 2003 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de integrale jeugdgezondheidszorg van 0-19 jarigen en niet meer alleen voor de 4-19 jarigen, zoals voorheen. De volledige preventieve zorg voor jeugdigen is hiermee onder de regie van de gemeenten komen te vallen, waarbij de gemeente ook verantwoordelijk is voor de financiering van de gehele jeugdgezondheidszorg.

Wet op de kinderopvang

Per 1 januari 2005 is de wet op de kinderopvang van kracht. De wet regelt de kwaliteit en de financiering van de kinderopvang in Nederland. Als gevolg van deze wet is de directe subsidiëring door de gemeente aan de kinderopvanginstellingen voor het belangrijkste deel komen te vallen, en daarmee dus ook de mogelijkheid tot sturing door de gemeente. Het doel van de wet is om combinatie van werk en zorg voor de jeugdigen makelijker te maken.

Wet op de Jeugdzorg

De wet op de jeugdzorg is op 1 januari 2005 ingegaan. Jeugdzorg is bestemd voor jeugdigen tot 18 jaar met ernstige opgroei- en opvoedproblemen en die niet te helpen zijn via de algemene voorzieningen zoals onderwijs, jeugdgezondheidszorg of het maatschappelijk werk.

Uitgangspunten van de wet op de jeugdzorg zijn: jeugdigen tot 18 jaar hebben recht op jeugdzorg; Bureau jeugdzorg is de toegangspoort tot de gehele jeugdzorg, zorg zo dicht mogelijk bij het kind of de jongere.

Leerplichtwet en RMC-wet

De leerplichtwet en de Wet regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC) vormen de kaders voor het gemeentelijk beleid op de terreinen voortijdig schoolverlaten, onderwijsachterstanden en vroegtijdig signaleren van problemen.

Onderwijsachterstanden en lokale educatieve agenda

Sinds 1 augustus 2006 zijn de verhoudingen binnen lokaal onderwijsbeleid erg veranderd. Scholen en schoolbesturen hebben meer beleidsvrijheid gekregen terwijl de gemeenten minder taken en financiële sturingsmiddelen hebben. De verantwoordelijkheid (en daarmee ook het budget) voor onderwijsachterstandenbeleid is bijvoorbeeld overgedragen aan de scholen. De gemeente is nog wel verantwoordelijk voor de voorschoolse aanpak. Het is de taak van de gemeente om binnen deze nieuwe context ervoor te zorgen dat schoolbesturen en instellingen op basis van gelijkwaardigheid aan lokaal overleg kunnen deelnemen. Gemeenten bepalen samen met de scholen welke thema's prioriteit hebben en hoe aan deze thema's gewerkt zal worden. Dit wordt vastgelegd in een lokale educatieve agenda waar alle partijen zich aan committeren.

Passend onderwijs

Passend onderwijs staat voor de verantwoordelijkheid voor schoolbesturen om alle leerlingen, met en zonder beperkingen, een passend onderwijs(zorg)aanbod te bieden. De invoering van dit nieuwe beleid gaat een aantal jaren (tot 2011) duren, maar zal toch al op korte termijn consequenties hebben voor veel gemeenten. Naar verwachting zal dit het huidige (zorg)aanbod drastisch veranderen. Er zal lokale en regionale afstemming gaan plaatsvinden tussen schoolbesturen, ook al kan uiteindelijk de invulling van Passend Onderwijs per bestuur uiteen gaan lopen. De ontwikkelingen hebben voor de gemeente mogelijk grote consequenties op het vlak van onderwijshuisvesting (denk aan de veranderende leerlingenaantallen en benodigde aanpassingen van gebouwen), het leerlingenvervoer, de zorgstructuur en het jeugdbeleid.

Werkleerplicht

Jongeren onder de 27 jaar kunnen geen beroep meer doen op de bijstand, maar moeten werken, leren of een combinatie hiervan. Gemeenten worden verplicht jongeren tot 27 jaar die niet werken of naar school gaan én die zich melden voor een voorziening (bijvoorbeeld een uitkering) een aanbod te doen. Dit kan een werkaanbod, een leeraanbod of een combinatie van beide zijn. Het aanbod wordt afgestemd op de situatie van deze jongeren. Als ze het aanbod niet accepteren dan krijgen zij ook geen uitkering van de gemeente. Jongeren zijn niet verplicht zich te melden als ze geen werk of opleiding hebben. De ministerraad heeft ingestemd met een plan hiervoor van staatssecretaris Aboutaleb van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De werkleerplicht was aangekondigd in het Coalitieakkoord. Het kabinet wil zoveel mogelijk jongeren stimuleren een baan te vinden of een opleiding te volgen. Het doel van deze maatregelen is jongeren betere kansen te bieden op een baan en te voorkomen dat jongeren afhankelijk zijn van de bijstand. Het streven is dat jongeren die een startkwalificatie kunnen halen dit ook doen.

BIJLAGE 3: JEUGDVELDEN

Opvang, educatie en werk Voortijdig schoolverlaten Combinatie arbeid en zorg Onderwijsachterstanden
Ontwikkelen, opvoeden en beschermen
Ontwikkelen Opvoeden Beschermen
Gezondheid van de jeugd
Overgewicht en bewegingsarmoede Gezond leefomgeving Algemene gezondheid van de jeugd
Vrijtijdsbesteding
Sportvoorzieningen Vrijwilligerswerk Kunst en cultuur Ontmoeting
Veiligheid
Overlastgevende jongeren Criminele jeugdgroepen Alcohol en drugs

Tabel 4: Jeugdthema's per jeugdveld (Bron: SGBO)